

---

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

---

*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumiy o'rta ta'lim maktabi
matematika fani o'qituvchisi
ning*

*20__-20__-o'quv yilida
9-sinflar uchun algebra fanidan*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“

”To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To 'garak rahbari _____

“

”To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To 'garak rahbari _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO'

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Yosh matematik” to‘garagining ISH REJASI

Nº	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Kvadrat funksiyaning ta’rifi	1		
2.	$u \propto ax^2$ Funksiya	1		
3.	$u \propto ax^2 Q \propto bx$ Funksiya.	1		
4.	Kvadrat funksiyaning grafigini yasash	1		
5.	Pifagor teoremasi va uning tatbiqlari	1		
6.	Kvadrat tengsizlikni kvadrat funksiya grafigi yordamida yechish	1		
7.	Geometrik shakllarning perimetri va yuzini hisoblashga doir masalalar	1		
8.	Funksiyaning juftligi va toqligi	1		
9.	Amaliy-tatbiqiy va fanlararo bog‘liq masalalar	1		
10.	3d-geometriya – fazoviy jismlarda planimetriya masalalari	1		
11.	Ikkinchi darajali bir noma'lumli tengsizliklar sistemalari	1		
12.	Sodda tengsizliklarni isbotlash	1		
13.	Loyiha ishini bajarish bo‘yicha ko‘rsatmalar	1		
14.	Amaliy-tatbiqiy va fanlararo bog‘liq masalalar	1		
15.	Ko‘pburchaklarning o‘xshashligi	1		
16.	Burchakning radian o‘lchovi.	1		
17.	O‘xshash uchburchaklar va ularning xossalari	1		
18.	Nuqtani koordinatalar boshi atrofida bijrisii	1		
19.	Burchakning sinusi, kosinusi, tangensi va kotangensi ta’riflari	1		
20.	Uchburchaklar o‘xshashligining birinchi alomati	1		
21.	Uchburchaklar o‘xshashligining uchinchi alomati	1		
22.	a va - a burchaklarning sinusi, kosinusi, tangensi va kotangensi	1		
23.	Sinuslar yig‘indisi va ayirmasi. kosinuslar yigtndisi va ayirmasi	1		
24.	Masalalar	1		
25.	Amaliy mashq va tatbiq	1		
26.	Tarixiy masalalar	1		
27.	Tekislikda geometrik almashtirishlar. harakat va parallel ko‘chirish	1		
28.	Geometrik progressiya	1		
29.	Markaziy simmetriya va burish	1		
30.	Geometrik progressiya dastlabki n ta hadining yig‘indisi	1		
31.	Geometrik shakllarning o‘xshashligi	1		
32.	Hodisaning ehtimolligi	1		
33.	O‘xshash ko‘pburchaklarni yasash	1		
34.	Tasodifiy miqdorlar	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: ____ To 'garak rahbari: _____

Mavzu: Kvadrat funksiyaning ta'rifi

Maqsadlar:

- a) o'quvchilarga mavzu bo'yicha nazariy ma'lumotlar berish, o'quvchilarda mavzu bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarni hosil qilish.
- b) o'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, komil inson sifatida voyaga yetishiga hissa qo'shish.
- v) o'quvchilarning xotirasini shakllantirish, dunyoqarashini kengaytirish, ularni mantiqiy fikrleshgaga o'rgatish.

Tayanch kompetensiyalar:

Axborot bilan ishlash kompetensiya elementi: mavzu doirasida ko'rsatilgan multimedia ilovalariga ongli munosabat bildirish.

Fanga oid kompetensiyalar: matematik masalarni yechishda tarixiy ma'lumotlarni bilishlari kerak.

Mashg'ulot turi: yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

Siz 8-sinfda yqkxQb chiziqli funksiya va uning grafigi bilan tanishgansiz.

Fan va texnikaning tu rli sohalarida kvadrat funksiyalar deb ataladigan funksiyalar uchraydi. Misollar keltiramiz.

1) Tomoni x bo'lgan kvadratning yuzi u q x^2 formula bo'yicha hisoblanadi.

Bu misollarda $y = ax^2 + bx + c$ ko'rinishdagi funksiyalar qaraldi. Birinchi misolda $y = -x^2$, $u = -x^2$ gar uvcilar esa x va u lar bo'ladi.

Ta'rif. $u = q$ a^2 Q bx Q c funksiya k va d ra t funksiya deyiladi, bunda a , b va s — berilgan haqiqiy sonlar, Q $a^2 > 0$, $x - h$ a q iq iy o'zgar $1 - m$ a s a la . $x = -2$, $x = 0$, $x = 3$ bo'lganda $y(x) = x^2 - 5x + 6$ funksiyaning qiymatini toping.

Demak, $y = x^2 - 5x + 6$ $u = (-6)$ $q = 7$.

2) Shartga ko'ra $x^2 - 5x + 6 = 0$, bundan $x_1 = 2$, $x_2 = 3$. Shartga ko'ra $x^2 - 5x + 6 \geq 0$, bundan $x \in [-\infty, 2] \cup [3, \infty)$.

Bu tenglamani yechib, $x_1 = 2$, $x_2 = 3$ ekanini topamiz. 4) Shartga ko'ra $x^2 - 5x + 6 \leq 0$, bundan $x \in [2, 3]$. A Oxirgi holda x ning u q $x^2 - 5x + 6 = 0$ funksiya 0 ga teng, ya'ni $y(x) = 0$ va $y(-5) = 0$ bo'lgan qiymatlari topildi. x ning bunday qiymatlari kvadrat funksiyaning nollari deyiladi.

III.Mustahkamlash:

Quyida ko'rsatilgan funksiyalardan qaysilari kva-d rat funksiya bo'ladi:

- 1) $u = 2x^2 + Q$ $x + 3$; 2) $u = 3x^2 - 1$; 3) $u = 5x + Q$ 1 ;
- 4) $u = X$ s Q $7x - 1$; b) $u = 4x^2$; 6) $u = -3x^2 + Q$ $2x$?

IV. Uyga vazifa: x ning qanday haqiqiy qiymatlarida $u = Ax^2 + Q$ $Bx - 1$ kvadrat funksiya: 1) -2 ; 2) -8 ; 3) $-0,5$; 4) -1 ga teng qiymat qabul qiladi?

Kvadrat funksiya.

- *Ta'rif: $y = ax^2 + bx + c$ ko'rinishidagi funksiya kvadrat funksiya deyiladi.*
- *a,b,c-berilgan sonlar.*

Sana: "___" 20__-yil. Sinflar: ___ To 'garak rahbari: _____

Mavzu: u q ax² Funksiya

Maqsadlar:

- a) o'quvchilarga mavzu bo'yicha nazariy ma'lumotlar berish, o'quvchilarda mavzu bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarni hosil qilish.
- b) o'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, komil inson sifatida voyaga yetishiga hissa qo'shish.
- v) o'quvchilarning xotirasini shakllantirish, dunyoqarashini kengaytirish, ularni mantiqiy fikrlashga o'rgatish

Tayanch kompetensiyalar:

Axborot bilan ishlash kompetensiya elementi: mavzu doirasida ko'rsatilgan multimedia ilovalariga ongli munosabat bildirish.

Fanga oid kompetensiyalar: matematik masalarni yechishda tarixiy ma'lumotlarni bilishlari kerak.

Mashg'ulot turi: yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

1-masala. u q 2x² funksiyaning grafigini yasang. A u q 2xt funksiyaning qiymatlar jadvalini tuzamiz:

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$y = 2x^2$	18	8	2	0	2	8	18

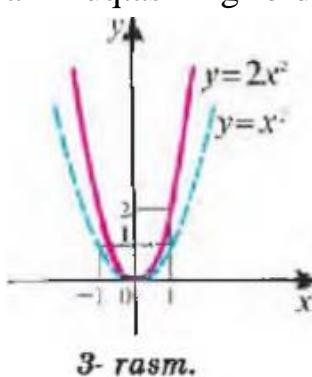
Topilgan nuqtalarni yasaymiz va ular orqali silliq egri chiziq o'tkazamiz (3-rasm). Ay q 2x² va y q x² funksiyalarning grafiklarini taqqoslaymiz (3- rasm). x ning aynan b ir qiymatida y q 2x² funksiyaning qiymati y q x² funksiyaning qiymatidan 2 marta ortiq. Bu y q 2x² funksiya grafiginmg har bir nuqtasini y q x² funksiya grafigining xuddi shunday abssissali nuqtasining ordinatasini 2 marta orttirish bilan hosil qilish mumkinligini bildiradi.

III.Mustahkamlash:

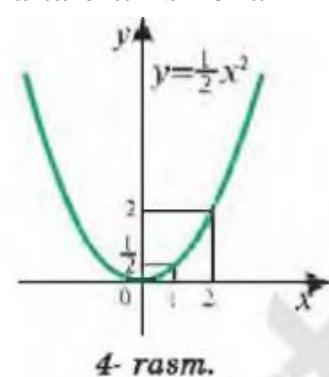
y q - x² va yq x² funksiyalarni taqqoslaymiz. x ning aynan bir qiymatida bu funksiyalarning qiymatlari modullari bo'yicha teng va qaram a-qarshi ishorali.

Demak, y q - x³ funksiyaning grafigini y q x² funksiya grafigini Ox o'qiga nisbatan simmetrik ko'chirish bilan hosil qilish mumkin

IV. Uyga vazifa: 1) agar a > 0 bo'lsa, u holda u q ax² funksiya x q 0 bo'lganda musbat qiymatlar qabul qiladi; agar a < 0 bo'lsa, u holda u q ax² funksiya x * 0 bo'lganda manfiy qiymatlar qabul qiladi;

3- rasm.

4- rasm.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: To 'garak rahbari: _____

Mavzu: u q ax² Q bx Q e Funksiya.

Maqsadlar:

- o'quvchilarga mavzu bo'yicha nazariy ma'lumotlar berish, o'quvchilarda mavzu bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarni hosil qilish.
- o'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, komil inson sifatida voyaga yetishiga hissa qo'shish.
- o'quvchilarning xotirasini shakllantirish, dunyoqarashini kengaytirish, ularni mantiqiy fikrleshg'a o'rgatish

Tayanch kompetensiyalar:

Axborot bilan ishlash kompetensiya elementi: mavzu doirasida ko'rsatilgan multimedia ilovalariga ongli munosabat bildirish.

Fanga oid kompetensiyalar: matematik masalarni yechishda tarixiy ma'lumotlarni bilishlari kerak.

Mashg'ulot turi: yangi tushuncha va bilimlarni shakllantirish.

Mashg'ulot jihizi: mavzuga oid ko'rgazmali qurollar, tarqatma materiallar

I.Tashkiliy qism: salomlashish, yo'qlama qilish, o'quvchilarni mashg'ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II.Yangi mavzu bayoni:

1-masala. $y = x^2 - 2x + 3$ funksiyaning grafigini yasang va uni $y = x^2$ funksiya grafigi bilan taqqoslang. A u q $x^2 - 2x + 3$ funksiyaning qiymatlar jadvalini tuzamiz:

x	-3	-2	-1	0	1	2	3
$y = x^2 - 2x + 3$	18	11	6	3	2	3	6

Topilgan nuqtalarni yasaymiz va ular orqali silliq egri chiziq o't-kazamiz (9-rasm).

Grafiklarni taqqoslash uchun to'la kvadratni ajratish usulidan foydalanib, $y = x^2 - 2x + 3$ formulaning shaklini almashtiramiz: $y = x^2 - 2x + 1 - 1 + 3 \Rightarrow y = (x - 1)^2 + 2$.

Aval u q x^2 va u q $(x - 1)^2$ funksiyalarning grafiklarini taqqoslasmiz. Endi yq $(x - 1)^2$ va $yq(x - 1)^2 + 2$ funksiyalarning graliklarini taqqoslasmiz. x ning har bir qiymatida $y = (x - 1)^2 + 2$ funksiyaning qiymati

$y = (x - 1)^2 + 2$ funksiyaning mos qiymatidan 2

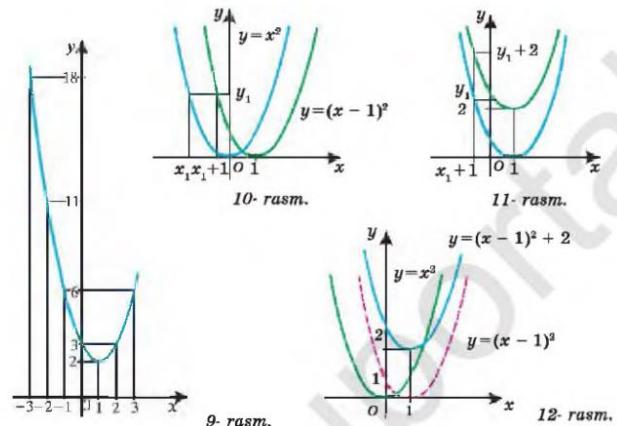
taga ortiq. Demak, $y = (x - 1)^2 + 2$ funksiyaning grafigi $y = (x - 1)^2$ parabolani ikki birlik yuqoriga siljитish bilan hosil qilingan paraboladir (11-rasm).

III.Mustahkamlash:

Shunday qilib, u qax² QbxQs funksiyaning grafigi yqax² 2 parabolani koordinatalar o'qlari bo'ylab Biljitiшlar natijasida hosil bo'ladigan parabola bo'ladi. yqax² Q bxQc tenglik parabolaning tenglamasi deyiladi. yqax² Q bxQc parabola uchining ($x_0; y_0$) koordinatalarini quyidagi formula bo'yicha topish mumkin:

IV. Uyga vazifa: $y = ax^2 + bx + c$ parabolaning simmetriya o'qi ordinatalar o'qiga parallel va parabolaning uchidan o'tuvchi to'g'ri chiziq bo'ladi.

Parabolaning uchi (-1; 2) nuqta bo'lgani uchun parabolaning tenglamasini yozing.

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat matematika fanidan 9-sinf o‘quvchilarga 34 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.